DJANGO THAM KHẢO NHANH

Model, view, template, ORM, form, admin, xác thực

Thiết Lập Dự Án

Tạo Dự Án & App

```
pip install django
django-admin startproject mysite
cd mysite
python manage.py startapp blog
```

Các Lệnh Thường Dùng

`runserver`	Khởi động dev server trên cổng 8000
`makemigrations`	Tạo file migration từ thay đổi model
`migrate`	Áp dụng migration vào database
`createsuperuser`	Tạo superuser cho admin
`shell`	Shell Python tương tác với Django
`test`	Chạy bộ test

Cấu Trúc Dự Án

`manage.py`	Điểm vào CLI
`settings.py`	Cấu hình dự án
`urls.py`	Cấu hình URL gốc
`wsgi.py / asgi.py`	Điểm vào server
`apps/models.py`	Database model
`apps/views.py`	Xử lý request

Models

Định Nghĩa Model

```
from django.db import models

class Post(models.Model):
    title = models.CharField(max_length=200)
    body = models.TextField()
    created = models.DateTimeField(auto_now_add=True)
    published = models.BooleanField(default=False)
```

Các Loại Field

`CharField(max_length=N)`	Văn bản ngắn (bắt buộc max_length)
`TextField()`	Văn bản dài (không giới hạn)
`IntegerField()`	Giá trị số nguyên
`FloatField()`	Số thực
`BooleanField()`	True / False
`DateTimeField()`	Ngày và giờ
`EmailField()`	Email có xác thực
`FileField(upload_to='')`	Upload file

Quan Hệ

```
author = models.ForeignKey(
    User, on_delete=models.CASCADE
)
tags = models.ManyToManyField(Tag, blank=True)
profile = models.OneToOneField(User, on_delete=models.CASCADE)
```

Meta & Methods

```
class Meta:
    ordering = ['-created']
    verbose_name_plural = 'posts'

def __str__(self):
    return self.title
```

Views

Function-Based View

```
from django.shortcuts import render, get_object_or_404

def post_list(request):
    posts = Post.objects.filter(published=True)
    return render(request, 'blog/list.html', {'posts': posts})
```

Class-Based Views

```
from django.views.generic import ListView, DetailView

class PostListView(ListView):
    model = Post
    template_name = 'blog/list.html'
    context_object_name = 'posts'
    paginate_by = 10
```

CBV Thường Dùng

`ListView`	Hiển thị danh sách object
`DetailView`	Hiển thị một object
`CreateView`	Form tạo object
`UpdateView`	Form chỉnh sửa object
`DeleteView`	Xác nhận và xóa object
`TemplateView`	Render template (không có model)

JSON Response

```
from django.http import JsonResponse

def api_posts(request):
    data = list(Post.objects.values('id', 'title'))
    return JsonResponse(data, safe=False)
```

Templates

Cú Pháp Template

```
{{ variable }}
{{ post.title|truncatewords:30 }}
{% if user.is_authenticated %}
  <p>Xin chào, {{ user.username }}!</p>
{% endif %}
```

Vòng Lặp & Điều Kiện

```
{% for post in posts %}
  <h2>{{ post.title }}</h2>
  {% if forloop.last %}<hr>{% endif %}
{% empty %}
  <p>Chưa có bài viết nào.</p>
{% endfor %}
```

Kế Thừa Template

```
{# base.html #}
<html>
<body>{% block content %}{% endblock %}</body>
</html>

{# child.html #}
{% extends "base.html" %}
{% block content %}<h1>Xin chào</h1>{% endblock %}
```

Filter Thường Dùng

`|date:"Y-m-d"`	Định dạng ngày
`|default:"N/A"`	Dự phòng khi giá trị rỗng
`|length`	Đếm phần tử trong list
`|truncatewords:N`	Giới hạn N từ
`|safe`	Đánh dấu HTML an toàn (không escape)
`|slugify`	Chuỗi URL-safe chữ thường

URLs

URL Patterns

```
from django.urls import path, include

urlpatterns = [
    path('', views.index, name='index'),
    path('post/<int:pk>/', views.detail, name='detail'),
    path('blog/', include('blog.urls')),
]
```

Path Converters

`<int:pk>`	Số nguyên (vd: 42)
`<str:slug>`	Chuỗi không có dấu gạch chéo
`<slug:slug>`	Slug (chữ, số, gạch ngang)
`<uuid:id>`	Định dạng UUID
`<path:rest>`	Đường dẫn đầy đủ kể cả dấu gạch chéo

Reverse URLs

```
from django.urls import reverse
url = reverse('detail', kwargs={'pk': 1})
# Trong template: {% url 'detail' pk=post.pk %}
```

Forms

Model Form

```
from django import forms

class PostForm(forms.ModelForm):
    class Meta:
        model = Post
        fields = ['title', 'body', 'published']
```

Xử Lý Form trong View

```
def create_post(request):
    form = PostForm(request.POST or None)
    if form.is_valid():
        post = form.save(commit=False)
        post.author = request.user
        post.save()
        return redirect('detail', pk=post.pk)
    return render(request, 'blog/form.html', {'form': form})
```

Form trong Template

```
<form method="post">
    {% csrf_token %}
    {{ form.as_p }}
    <button type="submit">Lưu</button>
</form>
```

Validation

```
def clean_title(self):
    title = self.cleaned_data['title']
    if len(title) < 5:
        raise forms.ValidationError("Tiêu đề quá ngắn.")
    return title
```

Admin

Đăng Ký Model

```
from django.contrib import admin
from .models import Post

@admin.register(Post)
class PostAdmin(admin.ModelAdmin):
    list_display = ['title', 'author', 'created', 'published']
    list_filter = ['published', 'created']
    search_fields = ['title', 'body']
```

Tùy Chọn Admin

`list_display`	Cột trong list view
`list_filter`	Tùy chọn lọc thanh bên
`search_fields`	Trường có thể tìm kiếm
`prepopulated_fields`	Tự điền (vd: slug từ title)
`readonly_fields`	Không chỉnh sửa được trong admin
`ordering`	Thứ tự sắp xếp mặc định

ORM Queries

Query Cơ Bản

```
Post.objects.all()                # tất cả bản ghi
Post.objects.get(pk=1)            # một bản ghi (lỗi nếu không tìm thấy)
Post.objects.filter(published=True) # queryset
Post.objects.exclude(draft=True)  # loại trừ kết quả khớp
Post.objects.count()              # tổng số
```

Field Lookups

`field__exact`	Khớp chính xác (mặc định)
`field__icontains`	Chứa, không phân biệt hoa thường
`field__gt / __lt`	Lớn hơn / nhỏ hơn
`field__gte / __lte`	Lớn hơn hoặc bằng / nhỏ hơn hoặc bằng
`field__in=[1,2,3]`	Giá trị nằm trong danh sách
`field__isnull=True`	Là NULL
`field__startswith`	Bắt đầu bằng chuỗi
`field__range=(a,b)`	Trong khoảng a đến b (bao gồm)

Kết Hợp & Tổng Hợp

```
from django.db.models import Q, Count, Avg

Post.objects.filter(
    Q(title__icontains='django') | Q(body__icontains='django')
).order_by('-created')[:10]

Post.objects.aggregate(avg_views=Avg('views'))
```

Tạo, Cập Nhật, Xóa

```
post = Post.objects.create(title='Mới', body='...')
post.title = 'Đã cập nhật'
post.save()
Post.objects.filter(draft=True).update(published=False)
post.delete()
```

Xác Thực

Đăng Nhập / Đăng Xuất

```
from django.contrib.auth import authenticate, login, logout

user = authenticate(request, username='admin', password='pw')
if user is not None:
    login(request, user)
```

Bảo Vệ Views

```
from django.contrib.auth.decorators import login_required

@login_required
def dashboard(request):
    return render(request, 'dashboard.html')
```

Auth URLs

```
# urls.py
path('accounts/', include('django.contrib.auth.urls'))
# Cung cấp: login, logout, password_change, password_reset
```

Auth trong Template

```
{% if user.is_authenticated %}
  <p>Xin chào, {{ user.username }}</p>
  <a href="{% url 'logout' %}">Đăng xuất</a>
{% else %}
  <a href="{% url 'login' %}">Đăng nhập</a>
{% endif %}
```

Settings

Cài Đặt Quan Trọng

`DEBUG`	`True` cho dev, `False` cho production
`ALLOWED_HOSTS`	Danh sách hostname hợp lệ
`SECRET_KEY`	Khóa ký mật mã (giữ bí mật)
`DATABASES`	Engine DB, tên, host, thông tin xác thực
`INSTALLED_APPS`	Danh sách app đã đăng ký
`STATIC_URL`	URL prefix cho static file
`MEDIA_URL / MEDIA_ROOT`	Đường dẫn file do người dùng tải lên

Cấu Hình Database

```
DATABASES = {
    'default': {
        'ENGINE': 'django.db.backends.postgresql',
        'NAME': 'mydb',
        'USER': 'dbuser',
        'HOST': 'localhost',
        'PORT': '5432',
    }
}
```

Static Files

```
STATIC_URL = '/static/'
STATICFILES_DIRS = [BASE_DIR / 'static']
# Trong template: {% load static %}
# <link href="{% static 'css/style.css' %}">
```